

تشریح وضعیت اجتماعی ناسامان فرانسه در روزهای منتهی به انتخابات

هراس سیاستمداران اروپایی از اسلام سیاسی

مهدی خانیلی زاده
دکترای روابط بین‌الملل
گفت‌وگو و تدوین: سحر سماوات

در سال‌های گذشته و بویژه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، اروپا دیگری خودش را اسلام تعریف کرده است. ما شاهد بودیم در جنگ بوسنی و جنایت نسل‌کشی که در سربرینیتسا اتفاق افتاد با وجود اینکه مردم اروپایی بودند، اما اروپایی‌ها و نهاد‌های اروپایی چشم خودشان را روی این جنایتی که علیه مردم اروپا که مسلمان بودند بستند. یعنی در واقع در حال حاضر اروپا خودش را دیگری اسلام تعریف کرده و تمام تلاشش را در این زمینه انجام می‌دهد و بسیاری از اقداماتی که علیه ایران و دیگر کشورهای اسلامی انجام می‌دهد در همین راستاست.

اروپا احساس خطر کرده از اینکه پیام اسلام سیاسی گرفته شده از انقلاب اسلامی، زمینه را برای تغییر بافت هویتی در این قاره فراهم کند. همان نگرانی که باعث شده سال‌هاست اجازه ندهند ترکیه عضو اتحادیه اروپا بشود و به دلیل مجاورتی که با کشورهای اسلامی از طرف شرق دارند این نگرانی همیشه برای اروپا بوده است و متأسفانه با افول وضعیت اقتصادی اروپا و رشد جریان‌های راست و جریان‌های ملی‌گرا و نژادپرستانه چه در انگلیس و چه در فرانسه و جاهای مختلف، این رویکرد باعث شده که دامن زده بشود و توسط رسانه‌ها این جریان بسیار بزرگ‌گمایی می‌شود.

یعنی یک خواسته سیاسی سیاستمداران اروپایی توسط رسانه‌ها تسری داده می‌شود به خواست مردم اروپا، در صورتی که مردم اروپا مشکلی با همزیستی مسالمت‌آمیز با دیگران از جمله اسلام ندارند اما این یک گروه کوچک از سیاستمداران هستند که از طریق رسانه صدای خودشان را بلند می‌کنند و این طور القا می‌کنند که مشکل الان قاره اروپا

مهاجران مسلمان هستند که به نظر می‌رسد این روند رو به تشدید هم هست. کشور فرانسه با وجود اینکه یکی از مقاصد اصلی مهاجران مسلمان است و خیلی از افراد کشورهای آفریقایی به دلیل حضور استعماری که فرانسه در آن کشورها داشته، این کشور را برای محل زندگی جدید خودشان انتخاب می‌کنند ولی سابقه طولانی در اسلام‌ستیزی و اتفاقاً نکته این است که فرانسه که تقلیل دادن اسلام‌ستیزی در فرانسه به یک جریان یا گروه خاص، یا حزب خاص مثل جریان راست درست و دقیق نیست.

ما شاهد این بودیم که رئیس‌جمهور فرانسه (امانوئل مکرون) که مرکزگراست و از او به‌عنوان یک لیبرال میانه‌رو نام می‌برند، در جریان پنج‌سالگی که رئیس‌جمهور فرانسه بوده است، بسیار صحبت‌های اسلام‌ستیزانه مطرح کرده و بارها گفته که اسلام رویکرد تند و خشنی دارد و اقدامات تندی علیه مسلمانان این کشور انجام داده و قوانینی در ضدیت با مسلمان‌ها تصویب و پیگیری کرده است. بنابراین نباید ماجرا را تقلیل داد به سمت اینکه فلان نامزد از فلان طیف سیاسی دنبال این قضیه است.

بلکه روح و بافت سیاست در فرانسه به سمت اسلام‌ستیزی رفته است و چالش است بنادید در همین چند روز اخیر نیز خیلی از رسانه‌های بین‌المللی از اینکه مسأله حجاب زنان مسلمان در فرانسه به موضوع اصلی مناظره‌ها و دعواهای سیاسی در کمیته‌ها و پویش‌های تبلیغاتی نامزدهای ریاست‌جمهوری فرانسه تبدیل شده انتقاد کرده‌اند و گفته‌اند در حال حاضر دو نامزد داریم، یکی لوپن و یکی مکرون و هر دو درباره اینکه با حجاب زنان مسلمان چکار باید بکنیم صحبت می‌کنند و درباره آن حرف می‌زنند.

یکی می‌گوید جرمه وضع می‌کنیم، دیگری می‌گوید محدودشان می‌کنیم و غیره. در مجموع به نظر می‌رسد بافت و ساختار سیاسی در فرانسه به سمتی رفته است که امکان مدیریت جامعه اسلامی این کشور وجود ندارد.

اسلام‌ستیزی در فرانسه با توجه به سابقه پررنگی که دارد، قطعاً زمینه را برای اینکه بخش‌های فعالی از جامعه این کشور دچار اشکال بشود فراهم می‌کند. ما شاهد این بودیم که ماجرای شارلی‌ابدو که اتفاق افتاد و تبعات بعدی‌ای که داشت، نهایتاً باعث شد که جامعه فرانسه اعتماد و یکپارچگی خودش را از دست بدهد و اگر این روند اسلام‌ستیزی ادامه داشته باشد، ناآرامی، ناامنی و خشونت در جامعه فرانسه افزایش پیدا می‌کند.

در حال حاضر یکی از بزرگ‌ترین جوامع اسلامی در اروپا در کشور فرانسه است. یعنی اسلام دومین اقلیت مذهبی این کشور است و فکر می‌کنم در اروپا هم تنها کشوری که این حجم از مسلمان‌ها را پذیرا بوده کشور فرانسه است و همین مسأله می‌تواند به آن شکاف اجتماعی دامن بزند که اتفاق افتاد و ما با خیلی از نامزدان و کارشناسان که در آنجا صحبت می‌کنیم، اعتقاد دارند که صحبت‌های اسلام‌ستیز در فرانسه باعث شده است روند اجتماعی در این کشور مختل شود؛ یعنی این جمعیت مسلمانی که در فرانسه وجود دارند در بافت فرانسه حضور دارند به‌عنوان مثال از مسلمان‌ها در تیم ملی فوتبال فرانسه حضور دارند، در ورزش‌ها و جاهای مختلف حضور دارند و این اسلام‌ستیزی کمک کرده به اینکه این شکاف به کارآمدی در ساختار سیاسی فرانسه اتفاق بیفتد.

در واقع رویکردهایی که سیاستمداران فرانسوی در سال‌های اخیر علیه اسلام داشته‌اند و تلاش کرده‌اند به اسلام‌ستیزی دامن بزنند، برای این بوده که نظر یک اقلیت تندرو در این کشور تأمین بشود، ولی در ازای آن آسیب جدی به بافت اجتماعی فرانسه و به کارآمدی و ساختار اجتماعی فرانسه وارد شده و می‌توان اینگونه گفت که رویکردی که ترامپ در آمریکا داشت و زمینه را برای ایجاد یک جامعه بین‌سپاه و سفید، بین مسلمان و مسیحی و از هر بهانه‌ای استفاده می‌کرد برای اینکه دامن بزند به این شکاف اجتماعی، الان در فرانسه دارد خودش را

فرانسه بیشترین جمعیت مسلمان را در بین کشورهای اروپایی دارد و احتمالاً این هراس از مسلمانان به دلیل درصد بالای جمعیت مسلمانان در این کشور است. ممکن است این سؤال به وجود آید که علت گرایش مهاجران مسلمان به سکونت در فرانسه چیست و با اینکه برخی تصور کنند دولت فرانسه نسبت به حضور مسلمانان در آن کشور تسامح به خرج می‌دهد.

در جواب باید گفت که این موضوع شاید تسامح نباشد بلکه به دلیل رویکرد اجتماعی کمتر و دستمزد پایین‌تری نیز

اصیل استفاده می‌کنند تا آنها را تشویق کنند که به پای صندوق‌های رأی بیایند.

وی افزود: مثلاً چنین اقدامی در انتخابات انگلیس مطرح نیست. اگر دقت کنید دو نفر از اعضای کابینه آقای جانسون هندی‌الاصل و رنگین‌پوست هستند و مسأله آتش‌سوزی با حزب محافظه‌کار ندارند یا در آمریکا سیاه‌ها در امور اجرایی شرکت دارند و حتی مسلمانان تاونست‌اند عضو کنگره شوند.

این کارشناس مسائل اروپا اظهار کرد: در مسلمانانی که در آنجا حضور دارند سوء بهره‌برداری کنند. وی ادامه داد: نژادپرست‌های اروپایی با صهیونیست‌ها و یهودی‌ها هم ضدیت دارند، ولی چون در فرانسه قانون وجود دارد و اگر کسی اقدام به ضدیت با صهیونیست و یهودی کند مجازات می‌شود این کار را نمی‌کنند، ولی کلاً چون قانونی برای اسلام‌هراسی و مبارزه با اسلام در کل اروپا به صورت شفاف و روشن وجود ندارد، این همه را انجام می‌دهند.

این تحلیلگر روابط بین‌الملل گفت: اگر خاطراتمان باشد در انتخابات قبلی نسبت به مهاجرین و مسلمانان هم همین رفتار را داشتند و اینها مسائلی است که به نظر من یک نوع تبلیغات قبل از انتخابات است و اگر بخواهید تبعاتش را بعد از انتخابات به صورت جدی بررسی کنید، همین امر باعث می‌شود که مسلمانان خودشان را شهروند درجه دو کشور تلقی کنند و عده‌ای که مسائل مهاجرتی، ویزا و اقامتشان با مشکل مواجه است باید به صورت غیرقانونی برای گذراندن زندگی خودشان کار کنند، همین‌ها باعث می‌شود که از مهاجرین و مسلمانان سوء بهره‌برداری شود و با مزد کم به کار گرفته شوند و از حقوق برابر برخوردار نباشند.

کریمی ادامه داد: کلاً مخالف بودن و ضدیت نژاد سفید‌های اروپا و آمریکا با اسلام بر کسی پوشیده نیست. هنگامی که زمان انتخابات می‌شود از این موضوع

عبور مسلمانان از کنار توهین‌های نوشته شده روی دیوارهای مسجدی در شهر سن اتین در مرکز فرانسه

تقلیل دادن اسلام‌ستیزی در فرانسه به یک جریان یا گروه خاص، یا حزب خاص مثل جریان راست درست و دقیق نیست. ما شاهد این بودیم که رئیس‌جمهور فرانسه (امانوئل مکرون) که مرکزگراست و از او به‌عنوان یک لیبرال میانه‌رو صحبت می‌کنند و نام می‌برند، در جریان پنج سالی که رئیس‌جمهور فرانسه بوده، اقدامات تندی علیه مسلمانان این کشور انجام داده و قوانینی در ضدیت با مسلمان‌ها تصویب و پیگیری کرده است. بنابراین نباید ماجرا را تقلیل داد به سمت این که فلان نامزد از فلان طیف سیاسی دنبال این قضیه است بلکه روح و بافت سیاست در فرانسه به سمت اسلام‌ستیزی رفته است

ان در فضای دانشگاهی فرانسه هم پذیرش دانشجویان مسلمان دچار مشکل شده است. می‌شود گفت دانشگاه‌های دولتی به طور جدی با این مسأله برخورد می‌کنند و مخالفت نشان می‌دهند که دانشجوی مسلمان بتواند از آنجا پذیرش بگیرد. این رویکرد نگرانی را برای کل اروپا ایجاد کرده است. چون بعد از ماجرای جنگ در کشور سوریه در سال‌های گذشته، موج جدیدی از مهاجرین به سمت اروپا رفتند که فرانسه چنین وضعیتی را

استعماری فرانسه در آفریقا بسیاری از ساکنین کشورهای آفریقایی که در گذشته مستعمره فرانسه بوده‌اند، مثل الجزایر، بوركینافاسو و دیگر کشورهای آفریقایی، پدران و اجدادشان به‌عنوان برده و کارگر به فرانسه منتقل شده‌اند و آنجا تشکیل زندگی داده‌اند و همین امر باعث گسترش جمعیت مسلمانان در فرانسه شده و به این دلیل نبوده که فرانسه دنبال عادی‌سازی و یا ایجاد شرایط راحت برای زندگی مسلمانان در این کشور بوده باشد. این مسأله اینقدر دامن زده شده که حتی

داشت و آلمان هم به دلیل اینکه قبول کرد حدود یک میلیون مهاجر مسلمان را پذیرش کند، نگرانی از تغییر بافت جمعیتی به نسبت مسیحی و مسلمان به طور کلی در اتحادیه اروپا شکل گرفت و به طور ویژه به دلیل ساختار و هویت فرهنگی که فرانسه دارد و خودشان را یکی از ستون‌های فرهنگی اروپای مسیحی می‌دانند این امر زمینه‌ساز این شده که در نظر می‌رسد که این مسیر ادامه هم خواهد داشت و تشدید می‌شود.

فرانسه یک خواسته سیاسی سیاستمداران اروپایی توسط رسانه‌ها تسری داده می‌شود به خواست مردم اروپا، در صورتی که مردم اروپا مشکلی با همزیستی مسالمت‌آمیز با دیگران از جمله اسلام ندارند اما این یک گروه کوچک از سیاستمداران هستند که از طریق رسانه صدای خودشان را بلند می‌کنند و این طور القا می‌کنند که مشکل الان قاره اروپا

و حید کریمی در گفت‌وگو با «ایران سیاسی» از ابعاد موج اسلام‌هراسی در فرانسه می‌گوید

فرانسه؛ اسلام‌ستیزترین کشور جهان

یک زن محجبه فرانسوی در پاریس در اعتراض به اسلام‌هراسی روی پوستر نوشته شده است: «فرانسه کشور من است، حجاب من آزادی من است»

این یک موضوع و مورد انتخاباتی است که بتوانند رأی بیشتری را از مسلمانان و مهاجرین این کشور بگیرند ولی بعید به نظر می‌رسد که تبعات خاصی در بعد از انتخابات داشته باشد. چون به هر حال در عین حال که اسلام‌هراسی در آنجا به وجود دارد، ولی بیشترین جمعیت مسلمانان کشورهای اروپایی در فرانسه متمرکز است. ولی به نظر من یک عامل سوء استفاده انتخاباتی است که بتوانند سفیدپوست‌های نژادپرست را تحریک کنند تا آنها به پای صندوق‌های رأی بیایند

بوتاند افکار عمومی را در کشورهای خودشان علیه مسلمانان تهییج کنند و نشان بدهند که ما می‌توانیم سیاست‌های جدیدی را اتخاذ کنیم چون در مسائل اقتصادی در حال حاضر اروپا در آستانه ورشکستگی است. الان دولت‌های اروپایی از مردم کشورهایشان خواسته‌اند که کمتر از آب‌گرم استفاده کنید، کمتر انرژی

می‌دهد که اینها به اسم اسلام و جهان اسلام تمام می‌شود و باعث مخدوش شدن چهره اسلام و مسلمانان می‌شود. وی ادامه داد: تمام مواردی که به آن اشاره کردم از جمله ضعف‌های کشورها و دولت‌های اسلامی است که توسط مردمی برخوردار نیستند، برمی‌گردد. تأسف دیگر این است که طالبان دوباره به پاکستان برگشته و رفتارهای افراطی انجام

مصرف کنید و نمی‌توانند این مشکلات را مطرح کنند چون باعث ناراحتی مردم کشورشان می‌شود، ناچاراً موضوعات دیگری را دستمایه قرار می‌دهند تا بتوانند انگیزه‌ای در رأی‌دهندگان ایجاد کنند. یکی از موضوعاتی که کم‌هزینه و در دسترس است همین مسأله اسلام‌هراسی است که حسب مورد از آن استفاده می‌کنند.